

Concilia Provincialia Mediolanensis Sex

Borromeo, Carlo

Venetiis, 1602

De communi vitæ usu, ac de proprietate tollenda.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62072](#)

2. Ad sint autem singulæ initio diuinorum officiorum , congruēt
sui ordinis uestitu indutæ , in suis , ac proprijs locis & usque ad fi-
nem persistant : non prius inde discedentes , quām p̄fecta , aut vīe
cīus alia , discessus significationem fecerit ; nīsi necessitate aliud postu-
lante , id eadem permiserit .

3. Soni , cantus , qui honesti , & spirituales non sint ; colloquia etiam ,
risus , quicquid p̄terea in dignum est domo Dei , & eius diuina ma-
iestate , cum qua colloquimur in oratione ; omnino amoueantur . Que
cumque autem contrā hēc , quē iusta sunt , aliquid fecerit , p̄fecte ar-
bitrio pro modo culpe acriter puniatur .

4. Et quia mentis oratio tanto p̄stantior ea , quē solum ore exprimuntur , quanto anima est excellentior corpore ; pijs incredibile solatū
affert , & fructum ; eosque quotidie nouis cumulat muneribus , in Deū
quodam modo conuertens : ideo moniales , & uelatę , & conuersę p̄te-
cti horas Canonicas , aliasque orationes , quas ex officio habere debent
quotidie in chōrūm uniuersę conuenientes , nīsi necessariō impedian-
tur ; saltem per horam mentalem orationem , adhibeant : semi hora
uidelicet post matutinum : itemque post nonam , aut Completorium ,
sublati ad Deum mentibus pijs , & salutaribus rebus contemplandis ,
p̄fertim verò vitām , doctrināmque D. N. Iesu Christi , atque eius san-
cta misteria studiosè meditabuntur , passionem videlicet , mortem , re-
surrectionem , ascensionem in cōlum , extremum aduentum ad iudi-
cium , beatorum gloriam , & damnatorum supplicia ; aliaque eiusmodi ,
quē ad Dei gloriam , & propriam , proximorumque salutē pertineant .

5. Diebus festis ut otium , à quo mala omnia oriuntur , evitetur ; mo-
niales tempus , quòd sibi à diuinis officijs , & consuetis orationibus su-
perfuerit , in sacra aliqua lectione consumant , quē ad Dei , & sui ipsius
cognitionem eas ducat , viamque monstrat perfectionis , & eterne vi-
te ; idque vel separatim , vel coniunctim faciant , cūm huiusmodi le-
ctio suauis , & fructuosa sit animarum oblectatio ; uitia coercent , ad vir-
tutes inflāmet ; contrā autē inaniū librōrum lectio mentes corrumpat .

6. Quod nē accidat , Superior , aut confessor omnes monasterij libros
perspiciat , & recognoscat ; singulas moniales in virtute obedientie
suos proferre cogens .

7. Moniales , libros cuiusvis generis apud se minimè retineant ; nīsi
Monial. pert. quos Episcopus , vel is , cui id curę dederit scripto approbarit .

De Communi Vitæ vsu , ac de proprie- te tollenda .

SVM.

S V M M A R I V M.

- 1 Moniales communiter viuant. 3.
- 2 Omnia ad communem monasterij utilitatem conferant.
- 4 Proprietatis tollendae causa, quod Confessiorum officium.
- 5 Vestes omnes communi in loco asseruandæ. 6.
- 7 Aegrotarum, ubi custodiendæ.
- 8 Moniales dona non capiant nisi consentiente Præfecta.
- 9 Neque nummos apud se retineant. 11.

Præfecta.

- 10 & Cellas monialium quando visitent.

Discretæ

- 11 Proprietaria inuenta, ut punienda.
- 12 Monialibus catellæ, speculum, suffimenta, vnguentæ prohibentur: va-
saque fruticum, & florum vendendi causa: offulæ quoque ad donan-
dum vendendumque confici vetantur.
- 13 Moniales eleemosynam facere, donare, vendere, legareque non pos-
sunt.
- 14 Quando, & quibus eisdem aliquid donare liceat.
- 15 Ad benedictionem mensæ quando conueniant.
- 16 Mensæ benedictio à Præfecta vel Vicaria fienda.
- 17 Quo ordine discubant: & quando à mensa discedant.
- 18 Lectio in mensa habenda.

Moniales uno loco dormiant singulæ in singulis lectis, & cellis. De
Monast. Monial. nu. 22.

Cellæ die, noctuque apertæ sint; etaque à quibus visitanda post si-
gnum datum eundi cubitum. Ibidem.

DN omnibus monasterijs, quod ad cibum, potum
lomnum, vestitum ceterasque res attinet, om-
nes communiter viuant; ut à sacro Tridentino
Concilio decretum est: neque quidquam inter
eas differat, aut alia alij præferatur, aut postha-
beatur, quemadmodum votum pauperatis po-
stulat: tuum & meum atque omnis priuata re-
rum possessio, & re, & verbo omnino tollatur, omnis etiam superuaca-
neus, & inanis rerum visus, neque villa sit, que quidquam possideat, aut
adhibeat, ut proprium; etiam si ad necessitatem concessum sit.

2 Omnes itaque monasterij prouentus, cuiuscumque generis sint,
eleemosynæ etiam, & quæstus ex laborib; liuelli præterea, legata, &
bona

I. De Com.
vitæ vñi ac de
prop. toll.
Sess. 25. ca. 1.
de reg. &
Mon.

bona mobilia, & immobilia, quæ testamento relicta, & quæ donatio-
nis, vel alia quavis causa obtinuerint, à singulis monialibus ad com-
muncem monasterij vtilitatem conferatur.

Præfecta verò pro sua prudentia, & humanitate ex illis ipsis bonis
eius necessitatì potissimum consulat, ad quam pertinerent, nisi obla-
ret paupertatis votum.

4. De Monia
libus.

1. Ibidem.

4. Ibidem.

1. Ibidem.

4. Ibidem.

1. Ibidem.

Sess. 25. ca. 2.
de reg. & M. o.

3 Curetur omnino, vt exquisita illa, ac religiosa communis vita ra-
rio, atque vsus in monasterio studiosè introducatur; vtque spiritualis
vitæ, sanctæque institutionis disciplinam, ac studia moniales lectentur
diligenter.

4 Vtque omnis proprietatis occasio tollatur de monasterijs, confel-
fores, ac præfectæ, voti paupertatis accuratius seruandi gratia, monia-
libus suadere studebunt; vt current omnes vestes lineas, lances, vel pel-
liceas, aut cuiusvis generis in communi loco asseruandas; duasque ex
monialibus, quo tempore mutantur officia, ijs excutiebunt, purgandis,
& sarcinendis præficiendas; quæ etiam sororibus in singulas hebdoma-
das pro tempore, & vt vsus feret, eas distribuant, nullaque vestes apud
se habeat, præter eas, quæ ad quotidianum usum sunt necessariae.

5 In loco vestiariorum indumenta cuiusvis generis, vestesque omnes
asseruentur.

Nec in cellulis, aliquo loco priuatim reponatur quicquam, custodia
turuè, quod eo ipso tempore necessarium non sit.

6 Agricolarum verò vestes, contagionis nomine suspectæ, separatum
custodiantur, aut apud illas ipsas relinquantur.

7 Dona quæ singulis mittuntur, ad præfectam adferantur: nulla
possit illa accipere, ant ad usum adhibere, nisi scientie, & contentiente
præfecta; quæ in id omnino incumbere debet, vt ex monasterio vi-
tium proprietatis, tamquam multorum malorum causam, euellat; ne-
que cuique permittat, vt pecuniam apud se habeat.

8 Monialis nummos nè modicos quidem, apud se quoquis nomine
nè habeat, neque de præfectæ etiam consensu; nisi officij, quod gerit,
ratio aliter postulat. Alioquin, vt proprietatis rea puniatur. Quam
poenam, & præfecta, quæ id vlo modo ullouè prætextu permisit, &
monialis item subeat, quæ resciuerit, nec præfectæ bidui spacio; aut si
hæc in culpa sit, superiori quam primùm potuerit, non denunciarit.

9 Ter autem in singulos annos, Præfecta vna cum Discretis, cellas,
& supellecstile singularum monialium diligenter, inquirat; & senti-
etur, nè vlla quidquam habeat proprij, aut plus quam quantum ei ad
suum utrum concessum fuerit.

10 Quod si quæ proprij aliquid tenere deprehensa, aut conuicta
fuerit; ea biennio actua, & passiuia voce priuata sit ex Tridentini Co-
cilij

cilijs decreto atque etiam iuxta suæ regulæ, & ordinis constitutiones puniatur, multoque magis, quæ ex communi, aut ex eo, quod alicuius vñi tributum sit, furtum sibi aliquid vindicauerit.

12 Si præterea speculum, catellus, vnguenta, aut suffimenta, & huiusmodi inaniū terum quidquam apud aliquam repertum fuerit; superior statim id è monasterio auferendum, & eam, apud quam inuen-tum fuerit, acriter puniendam curabit.

Fructuum, florum, uasa in monasterijs nullo modo teneantur, eos. 4. De Monia. vel fructus, vel flores vendendi causa.

Moniales etiam nè offulas, aut cætera huiusmodi conficiat, donandi gratia, prohibemus; propter temporis iacturam, & sumptum, qui in eas impeditur. Quæ contrà decretum aliud commiserit, vel per-miserit, superioris arbitratu puniatur: maximè verò in præfectam animaduertatur.

Offulas, & alia huius generis non modo donandi, ut primo Conci- 4. Ibidem.lio vetitum est; sed etiam vendendi causa, à moniale aut monasterio confici nè liceat.

13 Monalis, sive velata, siue conuersa sit, eleemosynam dare, lagiri, 1. De commu-aut vendere esculentas res, vèstes, aut bona cuiusvis generis sint; etiā ni vita vñi, si ad vñsum ei attributa sint, aut etiam legare omnino non possit. Quæ &c. fecit fecerit, uelum ei per mensam adimatur; ac ter se uerberibus ad disciplinam affligere cogatur.

14 In quotam integrum sit præfectæ concedere facultatem; cui concedi debere iudicari, aliquid devotionis, ac religionis causa vel aliud exiguum elargiendi propinquis, aut benè merentibus.

15. 16 Ad sonitum minoris campanæ omnes conueniant ad benedictionem mensæ, quam præfecta, vel Vicaria, uel, ipsis absentibus, antiquior Discreta faciat.

17 Deinde loco, & ordine discubentes non prius discedant, quæ Deo gratiæ acte fierint, quæ non obedierit, uno die obsonio priuetur: ac poltremq; loco in mensa sedere cogatur.

18 Mane, & uesperi ad primam ac secundam mensam aliquis spiritualis liber, qui ad religionem incendar, quotidie legatur, omnibus discubentibus, cum silentio, & attentione audientibus; ut una cum corpore, mens etiam recreetur. Vniuersitatem Moniales. De Monasterio Monial. 22.

De Clausura, & quæ ad eam tuendam aliqua ratione pertinent.

3 V M.